

M „Ingineria este o mare profesie. Este fascinația de a vedea cum o plasmuire a imaginației se transformă cu ajutorul științei într-un plan pe hârtie, ca apoi să se materializeze în piatră, metal sau energie. Ca apoi să creeze locuri de muncă și locuințe pentru oameni. Ca apoi să ducă la creșterea standardului de viață și la sporirea confortului. Acesta este înaltul privilegiu al inginerului” – spunea Herbert Clark Hoover, fost președinte al SUA (1929-1933). Tot dânsul spunea: „Marea responsabilitate a inginerului în comparație cu cei de altă profesie, este că operele lui se află sub văzul tuturor. Acțiunile lui se concentrează, pas cu pas, în material palpabil. El nu-și poate îngropa greșelile, ca medicul. El nu le poate face nevăzute și nu poate da vina pe judecător, ca avocatul. El nu-și ascunde erorile cu pomi și iederă, ca arhitectul. El nu poate, ca politicianul, să-și ascundă lipsurile, dând vina pe opoziție, sperând că oamenii vor uita. Inginerul, pur și simplu, nu poate nega că el a greșit. Dacă lucrarea nu este bună, e condamnat”.

Cooperarea interuniversitară la Marea Neagră – suport de realizare a Procesului Bologna

Președinția RUMN în perioada 2004-2006 a deținut-o Republica Moldova, președinte a fost ales rectorul UTM acad. Ion Bostan

In 1988 Comisia pentru Cultură, Relații Sociale și Tineret a Asambleei Parlamentare Cooperarea Economică la Marea Neagră (PABSEC), Constanța, România a decis constituirea Rețelei Universităților la Marea Neagră (RUMN) în cadrul Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră (OCEMN).

Pe parcursul celor 8 ani de la fondare prin cele patru congrese ale RUMN – Istanbul, 2000; Baku, 2002; Chișinău, 2004; Varna, 2006 – precum și prin seminarele sale dintre congrese, RUMN a reușit să identifice scopul și obiectivele care să orienteze cooperarea interuniversitară în zona Mării Negre spre Procesul Bologna cu obiectivul lui strategic de a forma către anul 2010 un Spațiu Universitar și Științific European Unic.

Congresele RUMN și concomitent Conferințele rectorilor au loc o dată la doi ani cu președinția a uneia dintre cele 11 țări ale Rețelei: Bulgaria, Ucraina, Armenia, Georgia, Rusia, Turcia, România, Azerbaidjan, Grecia, Albania și Republica Moldova. Se abordează probleme privind cooperarea academică și

se identifică strategiile de dezvoltare ale învățământului superior din regiunea Mării Negre.

Prin votul conferinței a IV-a a rectorilor universităților de la Marea Neagră care s-a desfășurat la Baku, Azerbaidjan în 2002, concomitent cu Congresul al II-lea al RUMN mandatul de președinție al Rețelei pentru perioada 2004-2006 a revenit Republicii Moldova, iar dl Ion Bostan, rectorul Universității Tehnice a Moldovei, a fost ales președinte.

Interlocutorul meu este dl Ion Bostan, rectorul UTM, revenit recent de la Varna, Bulgaria, unde a avut loc deja al IV-lea Congres al Rețelei, la care D-sa a raportat despre activitatea RUMN în perioada mandatului său și a transmis prerogativele de președinție pentru următoarea perioadă de doi ani (2006-2008) rectorului Universității Tehnice din Varna, prof., dr. M. Barudov. S-a hotărât că în 2008 cel de-al V-lea Congres al RUMN va avea loc la Kiev, sub egida următorului președinte – rectorul Universității Tehnice Naționale din Ucraina, acad. I. Zgurovsky.

- 115 universități din toate cele 11 țări ale Rețelei și-au trimis reprezentanții la Congresul de la Varna, subliniază rectorul UTM, dl Ion Bostan. Republica Moldova a fost reprezentată de asemenea și de dl prof., dr. hab. Andrei Galben, rectorul Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM), și dl prof., dr. hab. Ion Guțu, rectorul Universității de Stat Pedagogice „Ion Creangă” din Chișinău, care au fost menționați cu distincții speciale pentru activitate prodigioasă în extinderea cooperării internaționale în domeniul învățământului.

Cooperarea interuniversitară în cadrul Rețelei are drept scop primordial realizarea unui învățământ de calitate în condiții de finanțare mai redusă, specifice regiunii, comparativ cu țările europene occidentale. Numai asigurând un învățământ de calitate competitiv pe dimensiuni europene vom putea evita fenomenul negativ, când mobilitatea studenților și cadrelor didactice ar putea să devină un drum cu sens unic – spre Occident.

- Dar cooperarea interuniversitară numai în cadrul Regiunii Mării Negre n-ar putea releva și reversul medaliei: distanțarea interuniversitară față de țările Europei occidentale, care au finanțare mai bogată a învățământului, și astfel îndepărtarea tot mai pronunțată de scopul Procesului Bologna – formarea Spațiului Universitar European Unic?

- Un asemenea efect negativ, subliniază dl Bostan, poate fi neutralizat tocmai prin extinderea cooperării interuniversitare regionale în cadrul RUMN, fapt care nu exclude cooperarea interuniversitară și cu țările Europei occidentale, de exemplu, prin Asociația Universităților Europene (AUE). Chiar și Procesul Bologna prevede armonizarea învățământului superior cu păstrarea concomitentă a identității sistemelor educaționale din regiunea dată.

În ianuarie 2005, în calitate de președinte al RUMN, am fost invitat de Asociația Universităților Europene la reuniunea organizată în orașul Glasgow, Marea Britanie, unde s-au discutat căile eficiente de cooperare privind racordarea învățământului superior, inclusiv din regiunea Mării Negre, la standarde europene. Această sincronizare a învățământului superior la standarde unice este imperios cerută de globalizarea economiei mondiale și internaționalizarea piețelor muncii.

În acest sens RUMN a stabilit parteneriat cu AUE și a inițiat un program structurat pe două etape. **Prima etapă** a început în luna martie 2005 și s-a realizat în organizarea unor workshop-uri la București, Varna și Odesa cu tematica: „Aspecte practice de implementare a Procesului Bologna în universități”. „Regândirea curriculei în contextul Procesului Bologna (universitățile tehnice)”, „Regândirea curriculei în contextul Procesului Bologna (universitățile cu profil economic)”. Cea de-a **doua etapă** este în pregătire, ea va consta în selectarea unui număr de treizeci de universități din RUMN și asigurarea unei asistențe pe o perioadă de cinci ani pentru a le sprijini să devină promotoare ale Procesului Bologna în regiunea Mării Negre. Tot aici se înscrie și

stabilirea unui parteneriat special cu BSEC (OCEMN), în care RUMN să aibă rolul de coordonare a activităților de cooperare în educație și știință, în Zona Mării Negre. În sfârșit, mai vizăm și concretizarea acordurilor de cooperare cu Comisia Europeană,

rectori și prorectori din RUMN și din Uniunea Europeană, au discutat aspecte practice de implementare a rigorilor Procesului Bologna în țările riverane Mării Negre și au propus elaborarea unui proiect comun AUE-RUMN, care să abordeze dezideratele specifice ale reformei învățământului superior din această importantă regiune a Europei. Putem deja constata: cooperarea generală între RUMN și AUE este benefică, servește la uniformizarea standardelor în învățământul superior din

Directoratele pentru Educație și Cercetare și cu Subdiviziunea pentru știință NATO.

RUMN a participat activ și la Conferința rectorilor universităților europene cu genericul „Universități puternice pentru o Europă puternică”, care a avut loc la Glasgow, Marea Britanie (martie 2005). În cadrul acestui forum RUMN a organizat un seminar comun cu AUE cu tematica „Aspecte practice de implementare a procesului Bologna în Regiunea Mării Negre”. Participanții la această reuniune,

regiune, realizând strategia formării Spațiului Universitar European Unic.

- Dle rector Ion Bostan, care este atitudinea țărilor riverane Mării Negre privind Procesul Bologna?

- În mai 2005 în cadrul delegației Republicii Moldova, am participat la reuniunea miniștrilor educației din țările semnatare ale Procesului Bologna cu

(Continuare în pag. 3)

Cea de-a 42-a întâlnire cu studenții nou-veniți la UTM

Într-un cadru solemn, pe 31 august, la Palatul Național din Chișinău s-a desfășurat cea de-a 42-a de la înființarea UTM întâlnire tradițională a corpului administrativ al Universității Tehnice cu noul contingent de studenți proaspăt înmatriculați. Sala arhiplină nici nu a putut să-i primească pe toți cei peste 6000 de nou-veniți, deci au asistat reprezentanții. În prezidiu și între rânduri mulți profesori, decanii celor 10 facultăți, prorectorii, rectorul UTM, persoane oficiale de la Guvern, ministere.

Cuvântul de deschidere a revenit dlui Ion Bostan, rectorul UTM, academician al AȘM. Rectorul a descris o panoramă pregnantă a marelui organism universitar, care este UTM cu 10 facultăți, cu un efectiv de peste 3000 de profesori, ingineri, personal auxiliar, cu 4 mari campusuri dislocate în cartierele „Centru”,

„Râșcani” și „Botanica” ale Chișinăului. A descris de asemenea panorama realizărilor didactico-științifice obținute de UTM astfel că astăzi această instituție de învățământ tehnic superior din Moldova a reușit să atingă parametri de calitate comparativi cu universitățile tehnice similare din țările Occidentului, parametri ceruți și de Procesul de la Bologna, la care UTM este parte.

Pe parcursul anilor de existență UTM a pregătit cca 60 de mii de ingineri și economiști și peste o mie de doctori habilitați. Aceste cifre vorbesc concludent despre valoarea înaltă a acestei forjării de ingineri pentru societatea noastră.

Studenții anului I, acum nou-veniți la această universitate, au toate condițiile optime

(Continuare în pag. 8)

La Senat

În ședința din 26 septembrie a.c. Senatul UTM a analizat aspecte fundamentale ale activității universitare: „Admiterea 2006: totaluri și sarcini de perspectivă”; „Despre implementarea Codului de Onoare/Deontologic al Studentului UTM”; „Despre Codul de Etică și Conduită Universitară în UTM”.

Înainte de a începe realizarea ordinii de zi, Senatul UTM a acordat titlul de „Senator de onoare al Senatului UTM” dlui **Lennart Iohansson**, șef al Departamentului Relații Internaționale la Universitatea Regală Tehnologică din Stockholm, Suedia.

În cuvântul său de deschidere dl **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician, a motivat decizia Senatului UTM prin câteva argumente succinte. Este vorba de importanța proiectelor și granturilor internaționale pentru dezvoltarea UTM. Aceste proiecte și granturi contribuie esențial la dezvoltarea bazei materiale a UTM, dar în mod deosebit – la

dezvoltarea relațiilor cu universitățile europene, astfel preluându-se experiența acumulată din Occident și alinierea învățământului nostru la cerințele Procesului Bologna.

Dl Lennart Iohansson a contribuit la elaborarea în colaborare cu Universitatea Regală Tehnologică din Stockholm, Suedia a două proiecte „Tempus” cu un buget de peste 0,5 milioane de euro, care au fost câștigate și realizate la UTM. Este vorba de proiectul „JEP – 24182 „Program de Masterat „Mediu și tehnologii curate” și „JEP – 24243 „Instruirea la UTM a specialității „Sisteme geoinformaționale”.

Luând în considerație aportul personal al dlui Lennart Iohansson la elaborarea și realizarea proiectelor „Tempus” nominalizate Biroul Senatului UTM în ședința sa din 15 iunie 2006 a decis a i se conferi dlui Lennart Iohansson titlul de „Senator de Onoare al Senatului UTM”.

Dl **Petru Todos**, prim-prorector al UTM, prof. univ., dr., a prezentat în continuare o succintă caracteristică a dlui Lennart Iohansson.

Dl Lennart Iohansson este o personalitate marcantă în mediul educațional european cu un vast arsenal de idei inovative apte de a contribui la dezvoltarea și integrarea universităților din țările lumii, în special ale celor din Europa de Est într-un sistem educațional unic. În activitatea sa dl Lennart Iohansson acordă o deosebită atenție promovării și încurajării relațiilor de cooperare între Universitatea Regală Tehnologică din Stockholm și Universitatea Tehnică a Moldovei.

Apreciem mult eforturile dlui Lennart Iohansson depuse în realizarea celor două proiecte „Tempus”, nominalizate mai sus și sperăm că și pe viitor colaborarea noastră va fi la fel de fructuoasă în cadrul următoarei etape de desfășurare a „Tempus”-ului, care va fi orientată prioritar spre schimbul de studenți și profesori – domeniu în care Domnia Sa a acumulat o bogată experiență, a subliniat în finalul alocuțiunii sale dl Petru Todos, prim-prorector al UTM, prof. univ., dr.

La rândul său dl Lennart Iohansson a susținut un cuvânt de recunoștință în fața Senatului UTM pentru înalta onoare ce i s-a acordat. D-sa a dorit să adauge că va contribui

Înmatricularea a peste 6000 de noi studenți demonstrează atractivitatea UTM și politica statului de a dezvolta ingineria

și în continuare la colaborări didactico-științifice tot mai largi între Universitatea Regală Tehnologică din Stockholm, Suedia și Universitatea Tehnică a Moldovei.

Trecând la realizarea ordinii de zi a ședinței Senatului, dl Ion Bostan, rectorul UTM, analizând rezultatele Admiterii-2006, a specificat că această campanie s-a desfășurat, în premieră, pe baza unui plan de stat atât pentru locurile finanțate de la bugetul de stat, cât și pentru locurile la contract cu achitarea taxei de studii. Planurile la toate universitățile de stat și private au fost anul acesta reduse, iar pentru UTM – mărite. Acest fapt demonstrează că UTM are un important prestigiu didactic și științific și este foarte necesară pentru dezvoltarea în continuare a economiei naționale. Planul de admitere la studii cu finanțare de la bugetul de stat a constituit anul acesta 1505 de locuri față de 1295 în anul trecut 2005. La studiile prin contract – 4650 locuri față de 2930 în anul 2005. deci în total – peste 6000 de studenți au fost admiși în 2006 la UTM. Fiecare al III-lea student din cei înmatriculați la toate cele 45 de universități de stat și particulare a fost la UTM.

Planul de înmatriculare la UTM a fost îndeplinit, iar cifra-record de peste 6000 de studenți nou-veniți vorbește elocvent despre gradul înalt de atractivitate a Universității Tehnice a Moldovei, fapt ce atestă înalta calitate didactică și științifică a instituției. Nu degeaba s-a încetățenit în societatea noastră dictonul: „La Universitatea Tehnică se face carte!”.

În afară de aceasta și universitatea însăși a depus eforturi susținute de a populariza în rândurile tineretului studios specialitățile ingineresti. În toate raioanele pe parcursul anului au fost deplasate delegații de profesori în aceste scopuri. În mod tradițional UTM organizează Olimpiada tehnică în orașele Chișinău, Cahul, Bălți, unde vin elevii din toată republica. O intensă campanie de publicitate s-a făcut prin cele mai importante gazete republicane, în cataloage speciale „Admiterea-2006”. Am pregătit și publicat 2 numere speciale (unul color) ale gazetei UTM „Mesager Universitar”, cu tiraje mărite, unde au fost foarte amănunțit indicate specialitățile și opțiunile pe toate cele 10 facultăți, precum și numărul de locuri la buget sau prin contract. S-au difuzat prin Radio Moldova și „Antena C” zilnic câte 2 spoturi de reclamă pe parcursul lunilor premergătoare admiterii propriu-zise, precum și în timpul concursurilor repetate. Am participat activ la expoziția națională „Alma Mater 2006”. Au fost actualizate panourile informative tradiționale în fața UTM, fiind instalat și un panou original rotativ.

Calitatea pregătirii absolvenților în licee și școli de cultură generală este diferită, iar punctul vulnerabil pentru admiterea la UTM este că notele din diplome și atestate nu întotdeauna sunt adecvate cunoștințelor. De aceea **se propune ca la viitoarele admiteri la UTM să se introducă totuși o probă de concurs**, determinată de Senat, pentru selectarea mai justă a candidaților în studenție.

Întreaga activitate a Comisiei de admitere (secretar dl **Iurie Ciofu**, conf., dr.) s-a desfășurat în mod transparent, la forurile respective nu s-a depus nici o contestație. Ministrul educației și tineretului al RM a consimțat ca exemplară activitatea Comisiei de admitere de la UTM în campania respectivă 2006.

Faptul sporirii admiterilor este pozitiv pentru UTM. Dar are și aspectul său problematic: spații didactice nu ajung.

Raportorul, dl Ion Bostan, rectorul UTM, a spus că se caută soluționarea problemei. Soluția capitală rezidă în finisarea construcției blocului de studii FRT din campusul „Râșcani”. Se are în vedere ca până la 1 septembrie 2007 să poată fi pusă în exploatare o jumătate din blocul enorm. Rectoratul, după cum a subliniat raportorul, are în vedere și posibilitatea arenzii.

Asupra punctului nr. 2 din agenda ședinței Senatului a raportat dl **Dumitru Ungu-**

reanu, prorector, conf., dr. D-sa a argumentat convingător necesitatea implementării unor asemenea acte normative în viața universitară, cum sunt Codurile de Etică pentru studenți și pentru cadrele universitare.

Textele acestor Coduri sunt difuzate la toate cele 10 facultăți și ele trebuie să fie analizate și discutate în grupele academice. Aici noi avem posibilitatea să publicăm doar unul din texte, dar cel care într-o formă lapidară exprimă esența: „Valorile și principiile pe care le promovează Codul de Etică și Conduită Universitară la UTM”.

Valorile și principiile promovate de Codul de Etică și Conduită Universitară la UTM

1. Libertate academică

Universitatea este un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, religioase și de putere economică, exceptând constrângerile de natură științifică, legală și etică. Membrii universității sunt protejați față de cenzură, manipulare, persecuții, în condițiile respectării standardelor științifice și a responsabilităților profesionale. Orice membru al comunității universitare trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe. Încurajăm abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau de credințele religioase.

2. Autonomia personală

Universitatea promovează un mediu propice exercitării autonomiei personale. În acest scop asigurăm exercitarea consimțământului informat în privința programelor, concursurilor și oportunităților de studiu și cercetare și oferim oportunități pentru ca fiecare membru al universității să poată lua și aplica decizii în privința propriei cariere academice și profesionale.

3. Dreptatea și echitatea

Membrii universității vor fi tratați just, corect și echitabil. Nu permitem discriminarea sau exploatarea, indiferent că acestea sunt directe sau indirecte, și aderăm la ideea că dreptatea se bazează pe repartizarea corectă și echitabilă a puterii și prevenirea abuzului de putere. Universitatea adoptă măsuri ferme, asigurând nediscriminarea și egalitatea de șanse în ceea ce privește accesul la studii, angajare și la programe, eliminarea conflictelor de interes, prevenirea și combaterea oricărei forme de ocupație, favoritism și nepotism.

4. Meritul

Universitatea Tehnică a Moldovei asigură recunoașterea, cultivarea și valorificarea meritelor personale și colective care conduc la împlinirea menirii sale instituționale. Printre aceste se numără devotamentul față de profesie și studii, față de instituție și membrii comunității academice, creativitatea și talentul, eficiența și performanța.

5. Profesionalismul

Universitatea se angajează să cultive un mediu propice pentru cercetare și competitivitate. În acest scop dezvoltăm programe academice la standarde înalte, capabile să conducă la evoluția cunoașterii, la formarea specialiștilor competitivi. Încurajăm și valorificăm orientarea spre calitate științifică, pedagogică, în mod deosebit spre excelență, a profesorilor, cercetătorilor, studenților și a prog-

ramelor de studii și cercetare. Cultivăm inițiativa și curiozitatea științifică. Încurajăm și valorificăm eficiența, calitatea și excelența profesională la nivel managerial și administrativ. Acționăm împotriva imposturii, amatorismului, superficialității, dezinteresului și plafonării.

6. Onestitatea și corectitudinea intelectuală

Universitatea apără dreptul la proprietate intelectuală. Beneficiile și răsplățile vor fi acordate celor care se află la originea proprietății intelectuale. Toți cei care au participat la diferite stadii ale cercetării, ale cărei rezultate devin publice, trebuie menționați, în spiritul onestității profesionale, al recunoașterii și recunoștinței. Este interzisă orice formă de fraudă intelectuală: plagiatul total sau parțial, copiatul în cadrul examenelor sau concursurilor, „fabricarea” rezultatelor cercetărilor, substituirea lucrărilor sau identității persoanelor examinate, prelucrarea lucrărilor de la colegii sau profesori, tentativele de corupere spre fraudă.

7. Transparența

Universitatea respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă. Prin aceasta facilităm egalitatea de șanse în competiție și asigurăm accesul echitabil la resursele universitare. Universitatea interzice tănuirea, falsificarea sau denaturarea informațiilor, la care au dreptul membrii săi și publicul larg.

8. Responsabilitatea profesională și socială

Universitatea își încurajează membrii să se distingă prin activism și implicare în problemele profesionale și publice, prin colegialitate și cetățenie responsabilă. Programele și activitățile universitare vor fi orientate către nevoile societății. Garantăm membrilor universității dreptul de a critica public și argumentat încălcările standardelor profesionale și de calitate, ale drepturilor membrilor comunității universitare și colaboratorilor. Nu sunt permise: dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică de către membrii comunității academice.

9. Respectul și toleranța

Universitatea promovează existența unei comunități academice și rezidențiale, în cadrul căreia este respectată demnitatea fiecăruia într-un climat liber de orice manifestare și formă de hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare. Universitatea aderă la valoarea toleranței față de diferențele între oameni, între opinii, credințe și preferințe intelectuale. Nu permitem manifestări misogine, rasiste, șovine, xenofobe și hărțuirea sexuală.

10. Bunăvoința și grija

Universitatea consideră drept dezirabile bunăvoința și grija. În acest sens încurajează aprecierea, mândria și recunoștința față de cei merituși, empatia, compasiunea, sprijinul față de cei aflați în nevoie, amabilitatea, politețea, altruismul, înțelegerea, solidaritatea, sollicitudinea, promptitudinea și optimismul față de toți membrii comunității academice. Totodată, descurajăm și considerăm indezirabile comportamentele care denotă invidie, cinism, vanitate, lipsă de amabilitate, dezinteres. Universitatea este recunoscătoare față de toți cei care, în situații de crize majore sau calamități, sunt dispuși la autoscruificiu.

Notă: acest Cod devine formal și inoperant dacă nu este însoțit de Memorandum explicativ, de Statutul Consiliului de etică.

Codul de etică și aplicarea sa nu exclud și nu înlocuiesc drepturile și obligațiile legale care revin membrilor universității.

Titularul disciplinei de studiu

Orice disciplină de studiu la școala superioară, implicit, se înțelege, la Universitatea Tehnică a Moldovei, este predată studenților de către o echipă formată dintr-un număr mai mare sau mai mic de profesori, asistenți, laboranți, ingineri etc.

Acum la UTM, în scopul ridicării calității didactice la predarea disciplinelor de studiu, se instituie postul de „Titular al disciplinei de studiu”.

Titularul disciplinei de studiu se implică în procesul de planificare și coordonare a serviciului educațional, pe care îl oferă disciplina

dată: curs, lucrări practice și de laborator, lucrări grafico-analitice și proiecte de an, control curent și final al cunoștințelor și aptitudinilor practice acumulate de student.

Instituirea postului didactic „Titularul disciplinei de studiu” rezultă din Sistemul de Management al Calității (SMC), elaborat la UTM în 2004 și care concordează cu prevederile Procesului Bologna de formare a Spațiului Educațional European Unic.

A fost elaborată, aprobată și difuzată la toate catedrele o instrucțiune de lucru sub titulatura „Planificarea și organizarea serviciului de învățământ la disciplina de studiu”.

Urmează ca la catedrele UTM să se depună eforturi susținute în realizarea prevederilor noului pas didactic.

Responsabilii pentru Managementul Calității

Printr-un ordin emis pe 29 septembrie 2006, la toate cele 10 facultăți ale UTM se instituie postul de „Responsabil pentru Managementul Calității”, căruia i se atribuie sarcinile specificate în „Manualul de Management al Calității la UTM”, elaborat în 2005 și racordat la rigorile Procesului de la Bologna.

Au fost desemnate și persoanele în posturile respective, acestea urmând să fie remunerate pentru munca depusă cu 400

de lei minimum din fondul special al facultăților.

Publicăm în continuare lista responsabililor pentru asigurarea calității studiilor la facultățile UTM: **Lucreția Nimerenco** – FRT, Catedra TLC; **Lucia Stadler** – FCIM, Catedra ILMA; **Vlad Reșitco** – FTMA, Catedra TOAP; **Victor Balan** – FIMCM, Catedra RM; **Anatol Corpocan** – FIMM, Catedra TA; **Ion Rusu** – FUA, Catedra TMAC; **Rafael Ciloci** – FIEB, catedra EMI; **Oleg Cucu** – FCGC, Catedra TC; **Janet Cârjă** – FIU, Catedra TCTT; **Ghenadie Terțea** – FEn, Catedra BT.

Cooperarea interuniversitară la Marea Neagră – suport de realizare a Procesului Bologna

genericul „Spațiul European al Învățământului Superior: atingerea obiectivelor”. Reuniunea a avut loc la Bergen, Norvegia, unde cinci țări din regiunea Mării Negre (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina) au aderat la Procesul Bologna. Miniștrii educației, responsabili de învățământul superior, au adoptat o declarație, în care au subliniat încă o dată rolul și responsabilitatea universităților pentru implementarea Procesului Bologna. Declarația de la Bergen a identificat dezideratele și prioritățile ulterioare care priveau implementarea Procesului Bologna. Opțiunea pro Bologna a învățământului superior în RUMN marchează perspective de lungă durată. Această opțiune nu poate fi periclitată între timp de factori politici, economici sau de orice altă natură. Angajamentul țărilor, comunităților academice și societăților civile constă în a promova astfel opțiunea, încât să confere învățământului superior din RUMN competitivitate europeană și capacitatea de a asigura o dezvoltare durabilă a societății.

– Dar care este opțiunea OCEMN referitoare la Procesul Bologna?

– În acest context, în perioada 28-29 septembrie 2005 am participat la întrunirea miniștrilor educației și Grupului de lucru al experților în educație din țările riverane Mării Negre. Întrunirea a fost organizată de Ministerul Educației Naționale și Cultelor al Republicii Elene sub egida OCEMN. Evenimentul este semnificativ pentru învățământul superior din țările membre ale OCEMN la etapa de implementare a rigorilor Procesului Bologna și de integrare în Spațiul European al învățământului superior. Au fost prezente la eveniment delegații din 12 țări-membre OCEMN (inclusiv Serbia și Muntele Negru). Discuțiile s-au axat pe următoarele domenii:

- Crearea Spațiului European al învățământului superior în țările membre OCEMN în corespundere cu rigorile Procesului Bologna;
- Promovarea cooperării regionale în domeniul învățământului superior;
- Elaborarea cadrului național al calificărilor și asigurarea calității;
- Mobilitatea studenților, a cadrelor didactice, a cercetătorilor și personalului administrativ: cooperare interuniversitară;
- Cercetarea universitară: factor fundamental care contribuie la dezvoltarea economică și îmbunătățirea calității vieții;
- Programe comune de cercetare între universități.

Miniștrii educației și șefii delegațiilor din țările membre OCEMN au efectuat un schimb de opinii asupra situației curente din învățământul superior și cercetarea universitară din țările riverane Mării Negre, referindu-se și la

perspectivele cooperării regionale interuniversitare, iar în final au adoptat „Declarația comună de la Atena a miniștrilor educației din țările membre OCEMN”. În acest document miniștrii au pus accentul pe cooperarea în domeniul dezvoltării cadrului național al calificărilor cu scopul de a asigura compatibilitatea sistemelor educaționale din Regiunea OCEMN cu Procesul Bologna, iar universitățile și organizațiile studențești vor fi parteneri ai ministerelor de educație în acest proces. În Declarație s-a mai menționat că este necesar de a consolida dialogul între guvernele țărilor riverane Mării Negre pentru a stabili un cadru comun de calificări comparabile și compatibile pentru sistemele educaționale din țările riverane Mării Negre, având drept scop pregătirea specialiștilor în conformitate cu piața cea regională și cea internațională a muncii.

– Se știe că nu demult a fost lansat un Forum al Mării Negre pentru Dialog și Parteneriat. Sigur că RUMN a fost chemată la scenă deschisă în lucrările forumului...

– Într-adevăr. Foarte reprezentativă a fost participarea RUMN la acest summit de lansare a Forumului Mării Negre pentru Dialog și Parteneriat, care a avut loc la București la începutul lunii iunie a anului curent. Acest summit a suscitat noi provocări în cooperarea interuniversitară în Regiune, ridicând la un nivel calitativ nou rolul RUMN. Dialogul și Parteneriatul în cadrul Rețelei urmează să faciliteze un proces integrator, care să încurajeze promovarea proiectelor regionale pragmatice în domeniul învățământului, cercetării științifice și transferului tehnologic în Regiune. Universitățile din bazinul Mării Negre, cooperând, vor favoriza modernizarea și dimensionarea învățământului universitar regional după criteriile formative universitare europene, urmând cu competitivitate și compatibilitate piața universitară europeană.

În cadrul Forumului Mării Negre la 6 iunie 2006 RUMN, în comun cu Ministerul Afacerilor Externe al României, Universitatea din Harvard, SUA, a organizat seminarul internațional cu genericul „Dimensiunea regională a Procesului Bologna: rolul universităților în noul context al Regiunii Marea Neagră”. Obiectivul major al seminarului a constituit un eveniment-generic de inițiere a proiectelor de cooperare în cadrul RUMN. Summitul Forumului Mării Negre a reafirmat rolul important pe care îl are cooperarea academică în RUMN și „dacă RUMN n-ar fi existat, trebuia să fie creat” ca replică la provocările timpului. Crearea RUMN a fost considerată ca o realizare strategică de către toți participanții la seminarul din 6 iunie 2006.

– Țările Regiunii Mării Negre, adică și Republica Moldova, pot avea un cuvânt de spus în cauza constituirii Spațiului European al învățământului superior?

– Eu sunt ferm convins că participarea țărilor membre OCEMN, inclusiv Republica Moldova, la procesul de constituire a Spațiului European al Învățământului Superior reprezintă un factor important al dezvoltării societății în toată Europa. Inseși obiectivele Procesului Bologna sunt calificate drept sarcini ale reformării învățământului superior din țările OCEMN.

Racordarea învățământului superior din RUMN la rigorile europene urmează a fi realizată prin alinierea la modelele europene în definitivarea sistemelor de calificări, de evaluare și acreditare, de credite academice transferabile, în organizarea instruirii universitare pe trei cicluri, în asigurarea mobilității academice, a autonomiei universitare, a extinderii cercetării universitare și interuniversitare, în implicarea studenților în procesul de guvernare universitară și dezvoltare a responsabilității civice.

Subscrierea țărilor riverane Mării Negre la idealurile Spațiului European Comun de Învățământ Superior, precum și la realizarea obiectivelor Procesului Bologna vor favoriza modernizarea și dimensionarea învățământului universitar din Regiune în coordonatele formative europene și îi vor conferi compatibilitatea și competitivitatea adecvată pe piața universitară.

Urmează a fi întreprinse un șir de activități de importanță majoră în realizarea obiectivelor Procesului Bologna în regiunea Mării Negre:

- Perfecționarea bazei legislative și normative în vederea dezvoltării învățământului din țările OCEMN;
- Modernizarea curriculumului universitar prin definirea conținutului educațional pentru cele trei cicluri de formare universitară;
- Încurajarea utilizării programelor de mobilitate academică și de cercetare atât la nivel național, cât și la nivel internațional;
- Implementarea tehnologiilor moderne de instruire, inclusiv prin studii la distanță;
- Extinderea cercetării științifice universitare și interuniversitare ca pilon de bază în asigurarea calității învățământului.

– Ce direcții se profilează mai evidente pentru universitățile din regiunea Mării Negre, care ar produce un randament strategic în pregătirea specialiștilor?

– Universităților de profil din Regiune li s-ar impune cooperarea mai activă în pregătirea specialiștilor, promovarea cercetărilor

științifice și transferul tehnologic în anumite domenii de interes comun, cum ar fi: securitatea energetică și surse regenerabile, conservarea energiei și materiale noi în construcții, mediul ambiant, transporturi, securitatea alimentară etc. Trebuie să dezvoltăm în continuare colaborarea, schimbul de experiență privind modelarea învățământului care să corespundă exigențelor Procesului Bologna la general, dar concomitent și cu păstrarea identității învățământului din țările riverane Mării Negre; să introducem criterii unice în evaluarea cunoștințelor și calității învățământului; să consolidăm rolul cercetării științifice în procesul didactic; să creăm rețele informative comune pentru țările Regiunii, conectându-le la Rețeaua transeuropeană GEANT-2; să amplificăm transferul tehnologic al rezultatelor din cercetările universitare spre economia țărilor Regiunii etc.

În Moldova, de exemplu, un asemenea transfer pot realiza tehnoparcurile. Experiența tehnoparcurilor în diferite țări ale Regiunii stimulează creșterea economică și implicit înaintea cerințe noi pentru dezvoltarea adecvată a individului și instruirii lui. Acest deziderat a fost formulat recent la tribuna Parlamentului Moldovei de către președintele țării Vladimir Voronin. Nu va trebui să construim clădiri speciale, putem folosi cu succes clădirile fostului complex industrial-militar. Rămâne doar să accelerăm adoptarea Legii despre tehnoparcuri și pe această bază să formăm structurile manageriale respective.

– În final, dle rector Ion Bostan, ar fi interesant pentru cititor să dați o anumită apreciere a calității pregătirii studenților noștri.

– În anul trecut la Londra am avut ocazia să discut cu directorul Institutului Regal pentru Cercetări în problemele învățământului. Dna director a relatat, între altele: „În timpul diferitelor întâlniri cu studenții din Europa de Est am fost plăcut impresionată: ei au o bună pregătire fundamentală și multilaterală. Dacă aveți asemenea studenți, înseamnă că aveți școli și universități bune, cadre didactice performante, aveți viitor”. O atare constatare m-a însuflețit foarte mult. Astăzi este necesar să conștientizăm cu toții importanța învățământului pentru destinele și viitorul țării noastre, care aspiră la integrarea europeană. Absolvenții universităților noastre își vor aduce obolul în soluționarea celor mai stringente probleme pe care le pune viața. Intellectul, cunoștințele și gândirea creativă, dublate de energia tinereții, constituie în sine principala bogăție a țării.

Consemnare: Leonid BUSUIOC

Parcul din campus

Acum pe terenul, fost părgănit până nu de mult, din campusul UTM „Râșcani” se profilează o frumusețe de parc, care probabil va avea pe viitor și calificativul „Muzeu”. E în devenire, încă se lucrează la sădii de plante și arbori, la denivelări. O bună mână de ajutor o dau și studenții. Mai cu seamă, prin intermediul Catedrei Militare.

Deunăzi un detașament de 47 de studenți, cu hârlețe și lopeți, împrăștia sol negru bun pentru iarbă și flori. Încă în toamna anului trecut studenții de la toate facultățile au săpat gropi, au sădit arbori.

Parcul deja capătă contur...
Dl **Iulian Timuș**, merceolog superior la Serviciul administrativ-gospodăresc, secția

aprovizionare, spune că primii brazi – 18 molizi și 95 de pini, aduși de la Grădina Botanică a AȘM și de la Centrul dendrologic, au fost plantați în noiembrie 2005. Apoi au mai fost plantați stejari, pini negri, pini albi, alte specii – totul făcut pe baza unui plan științific schițat de rectorul dl Ion Bostan, ajutat de decanul FUA, dl Nistor Grozavu, de dl Alexandru Cibotaru, academician al AȘM, prorectorul dl Pavel Spănu, șeful Catedrei design interior, dl Alexandru Cociu.

Acum, spune Iulian Timuș, sădim încă 25 de arbori – brazi albi la intrarea centrală a parcului. Arborii se aduc cu pământ și cu involtorii speciale, iar în gropi se presează sol negru cu îngrășământ special, astfel că se asigură prinderea.

În parc vor fi instalate și anumite figuri sculptate, mostrele primelor tractoare construite în Moldova etc., astfel că parcul va avea și calificativul „muzeu”. Poate mai deplin – Parcmuzeu universitar.

Practica studenților de la FTMI

În mod tradițional studenții Facultății de Tehnologie și Management în Industria Alimentară pe parcursul a două luni – iulie și august, își petrec practica de producție în cadrul bazei de odihnă „Politehnica” de pe malul Mării Negre, unde se odihnesc colaboratorii UTM. În opinia celor peste 200 de colaboratori și membrii familiilor lor, deservirea alimentară în vacanța-2006 merită numai laude. Și aceste laude pot fi atribuite celor care au contribuit anul acesta la formarea contingentului de stagiați: decanul FTMI, dl **Gr. Musteață**, bucătăreasa dna **O. Marcovici**, conducătorul practicii din partea Catedrei „Tehnologia Alimentației Publice”, șef catedră dna **E. Dupouy**, prorectorul SA CC dl **Pavel Spănu**. Dar, îndeosebi, la formarea calităților profesionale în cadrul practicii a contribuit **M. Braghîș**, bucătar al CDMP UTM, care de mai mulți ani transmite experiența sa celor tineri. În „Cartea de reclamații” a bazei sunt numai cuvinte frumoase adresate atât directorului, dnei **N. Zveaghințev**, care în această

vacanță a contribuit financiar la îmbunătățirea bucatelor, cât și studenților-stagiați.

Cât privește studenții, responsabilitatea lor a fost la cel mai înalt nivel. Iată numele celor care au pregătit bucate gustoase și au deservit colaboratorii universității: **Ion Caiman, Radu Cuceș, Constantin Marusic, Ana Mereacre, Ludmila Plehataia, Serghei Pușcaș, Olga Railean, Ana Roșca, Elena Sandu, Tatiana Zagorcea, Igor Gherasim, Andrei Lupacesco, Tatiana Gușila și Olga Lozovan.**

Ion Pocaznoi,

conf.dr., președintele Comitetului sindical colaboratori, UTM

În grupele academice

Conștientizându-și rolul, studenții vin cu idei

Toată activitatea universității este fructificată în fond într-un singur punct – grupa academică. Acolo, în grupa academică, trebuie să se vadă efectul. Calitatea pregătirii studenților – iată factorul integrativ al tuturor activităților universitare. Tocmai de aceea la ședințele Senatului UTM, ale Consiliului de Administrație, la diferite alte ședințe – catedre, facultăți, sindicate și chiar ședințe „mari” din afara universității se discută, analizează, proiectează despre faptul cum stau lucrurile cu studiile, educația în... grupa academică.

Cu aceste gânduri sosim în grupa academică „Proiectare asistată de calculator în construcția de mașini”, anul IVU.

Așteptările mele în fond n-au fost înșelate. Am discutat cu studenți maturizați, responsabili. Câți dacă studentul se autoconștientizează – „cine este el, ce vrea, încotro tinde...”, cu el poți conlucra serios, rodnic.

Dl student **Victor Pasincovski** este și membru al Senatului UTM. Că învață bine, chiar foarte bine nici nu trebuie să accentuăm. În sensul acesta, al muncii unui student, el are ceva mai mult: studiază aspecte de specialitate superioare cursurilor prevăzute în planul de învățământ. Aceste aspecte le studiază după orele didactice propriu-zise în „Grupa de elită” cu alți colegi, sub îndrumarea dlui **Vasile Marina**, prof. univ., dr. hab.

– Studiile merg foarte bine, spune franc și fără falsă modestie Victor Pasincovski. Acum că mă aflu în pragul diplomei, îmi dau seama foarte clar că am ales bine și UTM, și FIMCM.

Pe scurt – Victor are „10” pe toată linia și sigur că va fi un bun inginer-tehnolog în construcția de mașini. De fapt, după cum îmi spuneau studenții de aici, profilul va fi mai larg: inginer-tehnolog, inginer-mentenanță, inginer-proiectare, inginer-reparații, inginer-constructor.

Studenții privesc viața critic și asta e bine. Înseamnă că vor ști să lupte cu aspectele negative...

Dar cum să lupte? Poate cea mai eficientă „luptă” este de a te apuca tu însuși să lichidezi aspectele negative. De exemplu, negativ este faptul că după absolvire peste tot angajatorii cer... experiență de lucru. Dar de unde să ai această experiență, dacă abia ai absolvit facultatea?

Această contradicție ar putea fi depășită, zice dl student **Ion Terteza**, mai întâi, prin mărirea volumului de practică la facultate și, în al doilea rând, prin introducerea acestei practici la uzină într-un document (poate chiar carnet de muncă!) anexat la diplomă ca dovadă a unei anumite „experiențe de muncă”, adică tocmai ce am putea demonstra angajatorilor care ne cer acest aspect al pregătirii noastre. Doar practica la întreprindere este un început al stagiului de muncă al tânărului specialist. Unii studenți paralel cu studiile lucrează la o întreprindere. Universitatea (mai concret, catedra) ar trebui să încheie contracte cu întreprinderile respective, stipulând și punctul instituirii „carnetului de muncă” și astfel „stagiul de experiență” se adună, facilitând angajarea studenților noștri imediat după absolvire.

Dl student **Alexandru Cioban** spune că relația „profesor-student” la FIMCM este corectă. Profesorii sunt disponibili de a ajuta oricând studentul să pătrundă tot mai mult în profesie.

Dl student **Maxim Pogor** spune că aspectul calculatoare în laboratoare este satisfăcător. Dar alt utilaj – strungurile, de exemplu, sunt învechite. Parametrii sunt schimonosiți, datele dau erori. Care ar fi soluția? Să fie intensificate legăturile cu întreprinderile, unde ar fi utilajele respective.

Dl student **Alexandru Burghilă**, cu note mari și el ca și colegii lui, este mulțumit de calitatea catedrei, condusă de dl **Sergiu Mazuru**, conf., dr. Dovada buneii pregătiri a studenților este faptul că unii absolvenți lucrează cu succes în firme japoneze, olandeze din Chișinău, în Slovenia. Pregătirea tehnică largă ajută după absolvire să te specializezi mai îngust. Dar înzestrarea catedrei cu utilaj (mașini-unelte) este slăbuță. Prea mulți studenți „se îmbulzesc” în jurul unei mașini-unelte: cine vede, cine nu... Burghilă spune că ei, studenții au înțelegerea faptului că anume ei trebuie să corecteze sau să miște lucrurile înainte, n-o să vină un „cineva” să facă asta. Deci studenții aceștia au simț civic dezvoltat încă de pe acum.

Dl student **Victor Rotaru** se gândește că ar fi bine ca după absolvire ei înșiși să înființeze... o firmă, o întreprindere. Deși acest lucru e greu, ei vor lupta pe căi legale contra corupției care se manifestă tocmai la înființarea noilor întreprinderi... Cum să lupte? Prin critică argumentată. Prin lansare de noi idei mai productive. Prin muncă proprie. Prin cunoștințe mai profunde. Prin alegeri-votare. Prin partide, organizații de tineret etc. Așa se „frământă” o societate în perfecționarea sa.

Dl student **Anatol Postolache** spune că simularea la calculator în „3D” îi ajută, dar numai parțial. Ar trebui ca UTM să procure utilaj performant, care s-ar răscurpa prin instruirea a 8-10 generații de studenți... Sigur că e nevoie de sponsorizare...

Studenții din grupa amintită au idei, vor avea și voința de a le realiza...

Uniunea Arhitecților premiază studenții UTM

În fiecare an, în prima zi de luni a lui octombrie (anul acesta – 2 octombrie) este marcată Ziua Internațională a Arhitecturii, concomitent cu Ziua Arhitecturii din RM. Cum se obișnuiește la orice sărbătoare de acest fel, organizația profesioniștilor consemnează momentul cu sentimente frumoase. Se adună profesioniștii de diferite generații, își spun cuvinte de laudă și susținere pentru succesele obținute. Se oferă și premii, se face și o masă profesional-prietenască, se emană multă căldură omenească.

Și sigur că toți caută să... scruteze ziua de mâine. Tineret vine?!...

Uniunea Arhitecților din Moldova care a organizat o asemenea întâlnire profesională în sera zilei de 3 octombrie a.c. a spus că... tineret vine!

Vine la Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea de Urbanism și Arhitectură. Dl **Vladimir Gaidaș**, șeful Catedrei de Arhitectură, conf., dr., zice că ziua de mâine vine cu optimism profesional. Uniunea Arhitecților a premiat cu diplome și bani lucrările studenților și absolvenților (proaspeți!) de la FUA.

Andrei Vatamaniuc, Elena Eremciuc, Ion Eremciuc, Alexandru Garconiță, Ion Andronovici, Sergiu Cârja, Alina Mananova, Alexandru Ceban, Elena Corșac, Reghina Ivanco, Vadim Dumbravă, Eugen Pencov.

Fotografatul redacției a surprins un grup de studenți și absolvenți premianți de la FUA, iar alături de ei și pe venerabilul veteran-arhitect, autorul unor asemenea edificii cunoscute în Chișinău, cum ar fi hotelul „Codru”, hotelul „Seabeko” etc., dl **Vladislav Cudinov**. D-sa a fost cândva și pe post de profesor la „Arhitectura” de la „Politehnică”.

Studenta Maria Coval – „prim-ministrul” tinerilor

Studenta **Maria Coval**, a. III FCIM este membră a Clubului Primilor miniștri din rândul tineretului. Acest club prezintă în sine un organ consultativ pe lângă prim-ministrul RM pentru problemele tineretului. Clubul există din 2002 și componența acestuia se realege la fiecare 2 ani. Sigur că Maria învață bine, iar în plus se manifestă activ în munca de folos obștească, mai cu seamă în sindicatul studentesc și în Consiliul FCIM.

Clubul are menirea să faciliteze comunicarea între organele de stat și tineretul din oraș și sate cu toate problemele și inițiativele lui. Maria însăși a venit la ultima întâlnire cu dl **Vasile Tarlev**, prim-ministrul RM, cu tema școlilor de meserii. Ideea ei prevedea ca asemenea școli să fie organizate fie mai puține ca

număr, dar mai bogat înzestrate, astfel ca să devină centre atractive pentru tineretul dornic de învățarea meseriilor. Maria a propus ca aceste școli să se numească licee, astfel ca elevii să poată face și bacalaureat. Deci meserie plus o cultură generală temeinică. Ideile Mariei au avut succes.

Clubul se adună în fiecare săptămână la ora 17.00 și discută circa 2 ore pe marginea noilor idei și propuneri apărute în rândul tinerilor. Adunările au loc într-un birou al Clubului situat în Casa Guvernului.

Profesorul Podborschi și studentul Stamate – succes răsunător

Este vorba de Concursul internațional prin internet pentru designul automobilistic de la Paris, la care printre premianți au fost desemnați și reprezentanții Republicii Moldova – studentul FIMCM **Mihai Stamate**, a. IIIU, și profesorul-conducător al proiectului, dl **Valeriu Podborschi**, conf. interimar, coordonator al specialității „Design industrial”, Catedra „Proiectarea și fabricarea mașinilor agricole”, UTM.

Concursul a fost anunțat prin internet de către un Consorțiu de firme „Interior Motives Design Awards 2006” din Uniunea Europeană, interesat în proiectări „Ecodesign”, „Biodesign” pentru automobile. Concursul a vizat anume studenții cu proiecte de an, pentru a se vedea ce forțe noi creative prefigurează viitorul în diferite țări. Sigla concursului s-a numit „Automobilul – 2030”. De notat că au concurat 200 de universități din 70 de țări.

– Am participat și noi la acest concurs internațional, spune dl Podborschi. Am expediat prin poșta electronică pe site-ul acestui concurs de la Paris 3 proiecte-de-design „3D” (trei dimensiuni) semnate de 3 studenți de la noi. La finele lunii august ni s-a răspuns în scris că unul din cele 3 proiecte, cel al studentului Mihai Stamate, a fost selectat pentru așa-numita „listă scurtă”, adică printre cele premiante. În această listă au ajuns 50 de studenți din 15 țări, între care și Republica Moldova – UTM. Aceasta ar fi floarea designului industrial european.

Proiectul studentului UTM Mihai Stamate prezintă un automobil de familie, în care sursa energetică este electricitatea obținută de la baterii solare – un electromobil. Deci o orientare modernă cu tentă ecologică – „Ecodesign”, care este acum în vogă în toată lumea inginerescă. I se mai spune „Construcție bionică”, ceea ce înseamnă orientarea spre forme „biologice”, asemănătoare

celor din natură... dacă este „bionic” este și „eco” implicit. Modelul „Mihai Stamate – Valeriu Podborschi” este un automobil transformabil – pentru 5 locuri sau pentru 7 locuri, poate fi folosit și pentru turism, excursii... și chiar ca o minusculă bistro. Forma constructivă foarte deschisă, laconică, material preponderant – sticlă tehnică, fapt ce înlesnește percepția mediului înconjurător – ambientului. În plus, orice model „eco” trebuie să fie „bland”, neagresiv pentru psihic.

Atât studentul Stamate, cât și îndrumătorul său, dl Podborschi, au fost invitați la Paris la expoziția finală de proiecte-design. Dar dintr-un concurs nefericit de îm-

prejurări, ei nu au putut să plece. Se mai întâmplă...

Dl V. Podborschi a mai adăugat că proiectul studentului Stamate, cu încă alte 6 proiecte ale colegilor săi au fost distinse cu Medalia de Argint la Salonul internațional „Inventica”, organizat la Iași vara aceasta. Designerii – studenți de la UTM, au participat pentru prima dată la „Inventica”. Proiectele lor au vizat la fel orientarea „Eco-bio” – ecologia e cuvântul de ordine în proiectările-design.

Concluzie: specialitatea „Design industrial” de la FIMCM se dezvoltă cu ritm susținut și merită aplauzele noastre...

Ieșenii la profesorul Trofim – UTM

În iulie 2006 10 studenți de la anul 4, în frunte cu dl **Romeo Ghinea**, șef de lucrări de la Facultatea de Electronică și Telecomunicații a UT „Gheorghe Asachi” din Iași, au trecut un stagiu de practică – 7 zile în laboratoarele Catedrei de Microelectronică și Dispozitive cu Semiconductori la FCIM, UTM.

Există o tradiție, spune dl Ghinea, că studenții de la facultatea ieșeană efectuează o parte a practicii de vară în laboratoarele de microelectronică ale Facultății de Calculatoare, Informatică și Microelectronică, la UTM. La Chișinău studenții au posibilitatea să lucreze la anumite instalații, care nu se găsesc la Iași. Ei își pot realiza în felul acesta niște lucrări de laborator – 8 la număr – privind bazele tehnologiei microelectronice.

Bogdan Goras, Elena Cojocari, Mihaela Furnică, George Adomniței, Mihaela Popa, Constantin Barabașa, Răzvan Gherilă, Mihai Salciuc, Marius Țiga-

nesea, Ceang s-au simțit foarte bine în căminele UTM, după cum au spus ei înșiși, au văzut Chișinăul inundat în verdeată, au comunicat frățeste cu studenții de la UTM. Dar, principalul, au lucrat spornic în laboratoarele UTM, unde printre multele curiozități tehnice au remarcat cuptorul ce arde la temperatura solidă – 1000°C.

Dl profesor Trofim, de partea sa, a spus că aceste legături didactice între UTM și UT, Iași sunt foarte benefice pe mai multe planuri: științifico-tehnic, cultural, general-uman, dar, esențialul, frățesc de neam.

Se profilează și plecarea studenților noștri de la UTM la Iași. La facultatea ieșeană preocupările științifice sunt orientate preponderent spre proiectarea de circuite integrate, fapt care ar putea fi împărțit ca schimb de experiență cu studenții chișinăuieni.

Relațiile multiplanice UTM – UT Iași continuă spre îmbogățire reciprocă.

Tehniciștii – premianți la concursuri filologico-terminologice

La concursurile organizate în fiecare an de Centrul Național de terminologie UTM nu doar că e prezentă masiv, dar ia și multe locuri premiante.

Iar anul acesta a fost unul excepțional de victorios pentru UTM. Din 15 locuri finaliste Universității Tehnice îi aparțin... 14. Doar un singur loc a fost ocupat de „altcineva” – e vorba de ASEM.

La prima etapă au fost 57 de studenți din diferite școli superioare din republică. La etapa a doua au trecut 35, iar la final au ajuns 15, dintre care, precum spuneam, 14 de la UTM.

Examenle terminologice au vizat turismul, medicina, businessul, transporturile, industria ușoară, industria alimentară, fizica, tehnica etc. Au fost și texte pentru traducere. Toate acestea urmăresc scopul unei asimilări cât mai profunde a terminologiei sectoriale în limba română, de a dezvolta deprinderile de a lucra cu dicționarele, de a fi mai expresiv, mai precis în vorbire, în comunicare, precum a subliniat, pe drept, dna **Dumbrăveanu**, directoarea Centrului Național.

Concursul este jurizat de filologi și specialiști serioși din cadrul Centrului sau din alte universități, AȘM.

Pentru ridicarea tonusului psihologic să nominalizăm aici unul câte unul participanții de la UTM la Concursul de terminologie pentru studenți, ediția IV, 2005-2006: **Ala Gulco** (FIEB), **Crina Țurcan** (FIEB), **Regina Stan** (FTMIA), **Mihail Hariton** (FTMIA), **Svetlana Gorneț** (FTMIA), **Marina Zaharin** (FIEB), **Olesea Serejco** (FIEB), **Diana Oprea** (FEn), **Sergiu Bulat** (FCIM), **Veronica Svarișciuc** (FIEB), **Mariana Voinu** (FIEB), **Ludmila Castrașan** (FIEB), **Iulia Crasilevscaia** (FTMIA), **Dumitru Ionașcu** (FIEB).

Dl **Valerian Dorogan**, prorector pentru cercetarea științifică, a înmănat studenților UTM, participanți la această manifestare culturală foarte fertilă premii bănești din fondurile universității.

Din partea Centrului național de terminologie toți studenții-participanți au fost premiați cu diferite dicționare, cărți.

Din partea Uniunii Latine a fost premiat Sergiu Bulat, student FCIM.

Șase premianți ai „Bursei de merit 2006”

Prestigiosul concurs anual „Bursa de merit”, organizat de Fundația Soros-Moldova, Consiliul Rectoilor din RM și diferiți sponsori (anul acesta Societatea pe Acțiuni „Agroindbank” și SA „Voxtel”) încită la modul serios interesul maselor studențești din universitățile de la noi.

Există o perioadă de pregătiri intense, frământări transpirante la compunerea eseului etc. Acest punct, denumit „Eseu”, fiind de natură preponderent umanistă (o compunere pe temă liberă), pune într-o favoare evident nemeritată pe cei de la facultățile umaniste, pentru că regulamentul oferă un număr exagerat de puncte (tocmai 16) față de cercetarea științifică, unde se dau te miri ce puncte – 2!

În acest caz cei de la facultățile de științe reale (exacte) sunt, desigur, nemulțumiți și se ajunge la situații nedorite. Se spune că urmează o perfecționare a regulamentului.

Oricum, șase studenți de la UTM au răzbătut chiar punctul „eseu” și au cucerit premii, după cum urmează:

Andrei Ursachi – Bursa de merit de gradul II – 5000 de lei; **Irina Palade, Alexandru Ursachi, Viorel Chihai, Denis Chiseliov, Veaceslav Ceornea** – toți Bursa de merit de gradul III – 3000 de lei.

Le vom ura alte succese înainte, iar anul viitor, sperăm, lista la UTM cu „Bursa de merit” va fi mai lungă, pentru că se va ameliora decalajul „Eseu”, egalându-se șansele tuturor.

Măinile lor au ajutat vara universitatea

Publicăm aici două fotografii ale studenților, ale căror mâini au fost de mare ajutor vara la reparații și amenajări în noul cămin nr. 1. Este un exemplu educativ bun și credem că și alți studenți se implică atunci când le este cerut ajutorul pentru diferite lucrări la amenajarea căminelor, parcurilor universității, stațiilor etc.

Ajutând universitatea în asemenea cazuri, studenții... se ajută de fapt pe sine, precum și pe cei ce vor veni după ei, pentru că UTM

este un bun public al nostru, al tuturor și pentru multe generații de studenți în continuare.

Și ca să adresăm „la concret” cuvintele noastre de laudă și mulțumire, publicăm numele și facultatea studenților-patrioți ai UTM: **Cucoș Tatiana** – FIU; **Izbaș Tatiana** – FEN; **Losca Svetlana**, FIU; **Liuba Vârlan** – FIU; **Martnos Lucreția** – FIU; **Evgheni Stoltinsci** – FEN; **Efim Oleinic** – FIMCM; **Sergiu Motuzenco** – FIMCM; **Alexandru Nevinglovski** – FIMCM; **Lidia Meliniciuc** – FIMCM; **Mariana Botnari** – FIU; **Ana Iacalu** – FIMM; **Gheorghe Tonu** – FIMM; **Irina Morăraș** FIMM; **Eduard Ricarlo** – FIMCM; **Liliana UZUN**, șefa căminului nr. 1.

Laborator performant la FCGC

La Facultatea de Cadastru, Geodezie și Construcții încă la începutul anului de învățământ 2005-2006 au fost înființate studiile în domeniul Tehnologiilor Geospațiale. Totodată, a fost înființat și Laboratorul de Tehnologii Geospațiale în cadrul unui Centru de Calcul din cele două ale FCGC. Și studiile, și laboratorul sunt părți constitutive ale Proiectului „Educație și Tehnologii Informaționale Geografice” la Catedra „Geodezie, Cadastru și Geotehnică” în cadrul Programului TEMPUS, susținut de Institutul Tehnologic Regal din Stockholm, Suedia.

Dl **Vasile Grama**, șeful Catedrei „GCG”, autorul proiectului menționat, ne-a spus că laboratorul a fost înzestrat cu 15 calculatoare performante cu acces la Internet plus alt echipament necesar: skaner, ploter, imprimantă, imprimantă color. De asemenea, a fost instalată o stație fotogrametrică digitală GPS (prima stație de acest tip în Republica Moldova) cu posibilități de prelucrare a imaginilor fotografice din diverse surse – camere fotoaeriene și satelit.

Dl **Vasile Grama** ne-a mai informat că laboratorul este utilizat de către studenții anilor II-V pentru efectuarea lucrărilor practice la calculator și pregătirea proiectelor de diplomă. În laborator mai există posibilitatea de conectare a noi calculatoare pentru a mări accesul studenților. Asemenea condiții de studii contribuie mult la avansarea nivelului de cunoștințe și ridicarea reușitei la sesiuni.

În Laboratorul de Tehnologii Geospațiale se desfășoară și orele de curs: „Geoinformatică” (**Mihai Turculeț**, conf. univ., dr.); „Fotogrammetria” (**Vasile Grama**, conf. univ., dr., **Livia Nistor**, lect. super.); „Baza de date” (**Iurie Macovei**, lect. super.); „Sisteme geoinformaționale” (**Vasile Grama**, conf. univ., dr.); „Automatizări” (**Andrei Iacovlev**, lect. super.) și „Geodezia satelitară” (**Vasile Chiriac**, conf. univ., dr.).

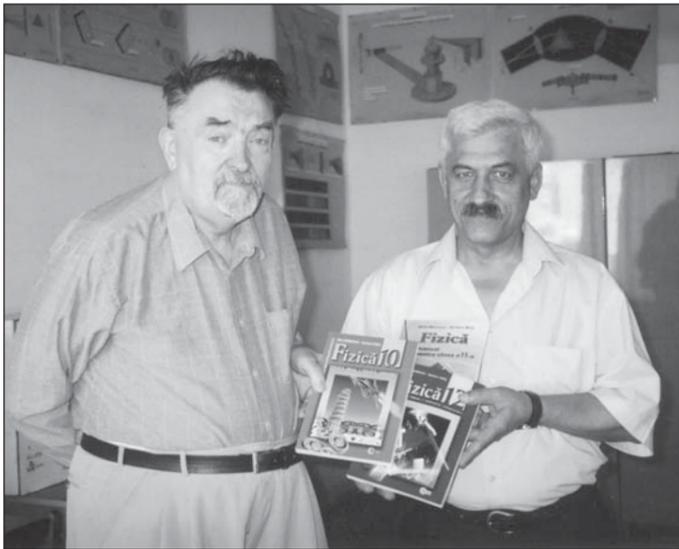
Inimi de pedagogi

Mihai Marinciuc, conf., dr., și **Spiridon Rusu**, conf., dr. de la Catedra de fizică, și-au demonstrat într-un mod fundamental atașamentul pedagogic. Munca și încă una de durată, de fapt de o viață, pe ogorul fertil, dar anevoios, scrupulos al școlii – iată argumentul acestui atașament. Ambii domni muncesc cu dragoste profesională pe tărâmul universitar al Moldovei de ani buni și ajută dezinteresat tineretul studios să meargă înainte. Iar Mihai Marinciuc a lucrat o habă de vreme paralel: liceu – universitate.

Dar azi argumentul suprem se va exprima în finisarea scrierii cu mîgală a 3 manuale de fizică pentru clasele liceale X, XI, XII. Cum se scrie un manual numai domniile lor știu, noi doar ne imaginăm pe cât iubim școala și elevii. E o muncă – muncă să scrii 760 de pagini de definiții, probleme, scheme, desene etc. la fizică.

Să redăm acum exact informația apariției manualelor. Pentru clasa X – apariție 2001; clasa XI – apariție 2004; clasa XII – apariție 2006. Manualele corespund întru totul curriculumului liceal la disciplina „Fizică”. Ele conțin toate temele prevăzute în program, inclusiv temele opționale. Conțin de asemenea descrierea lucrărilor de laborator cu metodele de prelucrare a datelor experimentale și principiile de funcționare a aparatelor electrice de măsurat.

Vom adăuga aici că manualele acestea sunt folosite și în cadrul UTM, la anul I liceal, deci cu ajutorul profesorilor Marinciuc – Rusu se reflectă direct în activitatea noastră. Sigur că manualele date sunt aprobate de Ministerul Educației și Tineretului. Dnii autori M. Marinciuc și S. Rusu în prezent lucrează și asupra unei culegeri de probleme în baza amintitelor manuale, cu alte cuvinte – tot „echipamentul” pentru o instruire bună la fizică. Or acest aspect interesează foarte mult anume Universitatea Tehnică, dat fiind viitorul generațiilor succesoare de studenți-ingineri.

Dnii autori, despre care relatăm, au mai scris în anii trecuți și destule alte cărți pentru școală, articole de presă privind pedagogia. Pentru că inimile lor bat... în tactul clopoțelului școlar... pentru că nu uită cum au fost și ei școlari...

La consiliul de administrație

La prima, din acest an universitar, ședință a Consiliului de Administrație (11 septembrie), condusă de dl **Petru Todos**, prim-prorector UTM, prof. univ., dr., a fost supusă dezbaterilor chestiunea sesiunii de vară a examenelor, proiectelor și colocviilor (verificărilor). Au raportat decanii sau, în cazuri particulare, prodecanii.

Procentele de reușită, indici principali în activitatea facultăților, nu sunt prea mari, deși se mențin, aproximativ, în parametrii anului universitar precedent. În jur de 52-55. Sigur că procentele trebuiau să crească după reexaminările (lichidarea multor restante) pe parcursul lunii septembrie, dar problemele cu reușita vor persista totuși și vorbitorii la ședința Consiliului au căutat să analizeze multilateral tema.

Sigur că studiile cer un efort susținut și nicidecum mic la toate specialitățile facultăților UTM. Unii studenți, mai cu seamă, în anul I, cu greu pot depăși dificultățile la matematică, fizică, chimie, iar în anii superiori la

Despre aceleași deficiențe pedagogice poate fi vorba și în cazul unor profesori și șefi de catedre de la FCGC: în unele cazuri reușita era doar de 8 la sută!

Decanul FRT, dl **Sergiu Andronic**, raporta în ședința Consiliului că la facultatea pe care o conduce tocmai 228 de studenți aveau câte 3 și mai multe restante. E o cifră dezastruoasă! Ea vizează de asemenea deficiențe sesizabile de ordinul măiestriei (nemăiestrie!) pedagogice, al organizării slabe a muncii educaționale cu studenții... și cu profesorii.

În problema reușitei intră și calitatea programelor de învățământ, care cer anumite revizuirii în ceea ce privește legătura logică între ele însele și cu standardul de specialitate. Se cer anumite reajustări și în „Chidul Studentului”, precum și o trecere masivă la proiectări pe calculator. Toate acestea trebuie să urmărească scopul principal: studentul să lucreze mai spornic, să vadă (să simtă) mai clar perspectiva profesională, iar pedagogul să fie... mai pedagogizat.

geometria descriptivă, rezistența materialelor (FIMM) etc. Este clar că în asemenea cazuri e necesar ajutorul pedagogului respectiv. Ajutor organizatoric, desfășurând consultații și alte forme de instruire și autoinstruire.

La ședința Consiliului s-a menționat, pe drept, că vina pentru nereușită poate cădea pe neștrăduința studentului, dar în unele cazuri și pe slaba organizare a muncii didactice sau pe slaba conștientizare a unor pedagogi de menirea lor educațională.

În acest sens s-au adus anumite critici dlui profesor **Dohotaru** de la FIMCM: nici un student nu susținuse proiectul de diplomă! Înseamnă că aici sunt deficiențe tocmai în latura măiestriei pedagogice.

S-a elaborat un regulament nou – „Titularul cursului”, fapt ce va mări, va concentra și concretiza responsabilitatea unui singur profesor pentru dirijarea de predare a cursului dat în care sunt angajați câțiva pedagogi.

S-a vorbit în ședința Consiliului și despre unele zvonuri privind corupția (mita). Trebuie ținută în vizor educația educatorilor, iar pe de altă parte examenele să se organizeze în comisii, pentru a lărgi gradul de transparență.

S-a mai cerut, pe bună dreptate, ca decanatele să introducă în orar orele educative în grupele academice, fapt ce ar regulariza și ar da un spor de importanță activității îndrumărilor de grupe. Să i se acorde o atenție edu-

dl **Valeriu Lupașcu**, vicearhitect-șef al Primăriei municipiului Chișinău, arhitect din Republica Moldova, din Spania, profesorii și studenții FUA.

DL **Nistor Grozavu**, conf. univ., dr., decanul FUA, ne-a comunicat că astfel de evenimente sunt deosebit de oportune. În cadrul expoziției a avut loc o masă rotundă, conferințe de presă, și cel mai important, expunerea planșelor desenate și scrise ale realizărilor arhitecturale din domeniul construcțiilor din ultimii doi ani din Spania. Acestea reprezintă o bună sursă de inspirație și schimb de experiență pentru arhitecții și îndeosebi pentru studenții moldoveni.

cativă permanentă „Codului de onoare a studentului”.

La ședința Consiliului de Administrație din 18 septembrie a.c. problema de bază în dezbateri s-a referit la „Rezultatele sesiunii de BAC la UTM”. A raportat dl **Dumitru Ungureanu**, prorector pentru instruire practică, relații cu colegiile și problemele sociale, conf., dr.

Rezultatele examenelor de bacalaureat la UTM au demonstrat că la sesiunea din iunie a participat un număr mult mai mare de studenți, în comparație cu anul precedent (2005). Acum, în 2006, au participat 659 de candidați (în 2005 – doar 384). Și reușita la BAC s-a dovedit a fi mult mai înaltă: acum, în 2006, au reușit 572 de candidați, adică 86%, pe când în 2005 procentul a fost de numai 60. Dar folosindu-se de drepturile de repetare a BAC-ului s-au mai adăugat 35 de persoane din cei care nu au susținut examenul în trecut. Așa că anul acesta au susținut BAC-ul în total 607 persoane, ceea ce din 659 prezenți constituie un procent de promovare destul de înalt – 92,1%. Creșterea demonstrează că studenții UTM conștientizează tot mai mult faptul că fără BAC șansele lor de viitor sunt mai slabe. Pe de altă parte, și calitatea generală a pregătirii universitare este mai solidă când este bazată pe BAC.

Întrucât cifra doritorilor de a susține BAC-ul atinge acum plafonul apropiat de 100%, iar calitatea pregătirii universitare, precum se știe, cere tot mai insistență la BAC-ul să devină o bază generală pentru toți studenții UTM, precum prevede Procesul Bologna, Consiliul de Administrație a decis prin vot unanim ca susținerea examenelor de bacalaureat la UTM să devină obligatorie pentru toți studenții anului I liceal. Studenții care nu vor susține BAC-ul din diferite motive, vor fi trecuți la secția cu frecvență redusă a UTM.

La ședința din 2 octombrie 2006 Consiliul de administrație a examinat tema masteratului la UTM. A raportat dl **Valentin Amariei**, prorector pentru formarea continuă a cadrelor și relații internaționale, conf., dr.

S-a menționat că în general planul de înmatriculare la masterat la UTM pentru anul 2006-2007 a fost îndeplinit. Au fost completate toate cele 225 de locuri la cele 10 facultăți prevăzute de plan (buget – 150 de locuri și prin contract – 75).

S-a accentuat că studiile postuniversitare specializate prin masterat la UTM în principal trebuie să urmărească în temei scopul completării permanente a cadrelor didactice. În medie acum din totalul de absolvenți ai masteratului nostru cca o treime se încadrează în activitatea didactică a catedrelor la UTM. Acest indicator se consideră acceptabil la ora actuală și el trebuie în continuare nu numai să menținut, dar și amplificat.

Specialități noi

Securitate la incendii și protecție civilă

Începând cu a. u. 2004/2005, prin Hotărârea Guvernului RM, în cadrul UTM, pentru prima dată în republică, începe pregătirea specialiștilor în domeniul Securității la incendii și Protecției civile.

În condițiile progresului tehnico-științific, utilizării mașinilor, mecanismelor, utilajelor și proceselor tehnologice moderne, a diferitor materiale compoziționale pe bază de polimeri, sporește considerabil pericolul de incendii și explozii al obiectivelor economice, al clădirilor și instalațiilor de diversă destinație.

Ultimele decenii au fost marcate de o creștere considerabilă a frecvenței și intensității unor fenomene negative cu caracter natural și tehnogen, care au avut urmări drastice și care continuă să afecteze ritmul normal de viață, provoacă pagube materiale incomensurabile și jertfe umane, cifra căror în lume, anual, se ridică la cca. 3 mil.

Acest fapt plasează pe unul din primele locuri, rolul specialiștilor în domeniul Securității la incendii și protecției civile. Pe parcursul perioadei de studii viitorii specialiști vor căpăta cunoștințe temeinice ce țin de: caracteristica calamităților naturale, avariiilor și catastrofelor cu caracter tehnogen, acțiunea lor asupra populației, obiectivelor economice și mediului ambiant; mecanismul acțiunii negative a situațiilor excepționale asupra omului și componentelor biosferice; procedeele și tehnica protecției omului și mediului ambiant de influența antropică; procedeele de organizare și efectuare a lucrărilor de salvare – deblocare în situațiile excepționale; bazele organizatorice a realizării măsurilor de prevenire și lichidare a urmărilor avariiilor și catastrofelor cu caracter tehnogen și natural; metodele de apreciere a situației ingineresti, medicale, incendiare în zonele situațiilor excepționale;

structura organizatorică a subdiviziunilor serviciilor de căutare – salvare și salvare – deblocare, posibilitățile acestora, sarcinile și ordinea realizării lor; legitățile comportării elementelor de construcții, clădirilor și instalațiilor în condițiile incendiului și principiile asigurării stabilității și rezistenței acestora în condiții de incendiu ș. a.

Absolvenții specialității „Inginerie antiincendii și protecție civilă” vor avea un spectru larg de activități legate de securitatea activității vitale, printre care:

- activitatea de cercetări științifice în domeniul profilaxiei incendiare și elaborării tehnicii și echipamentului de prevenire și lichidare a incendiilor;
- activitatea de proiectare-construire a utilajului, echipamentelor și sistemelor automate de semnalizare și lichidare a incendiilor;
- activitatea de organizare-dirijare a serviciilor de pază contra incendiilor, organizarea lichidării incendiilor, efectuarea lucrărilor urgente de salvare-deblocare, expertiza documentației de proiect referitoare la respectarea măsurilor de protecție contra incendiilor, supravegherea asupra respectării în toate domeniile a cerințelor normelor și regulilor de protecție contra incendiilor;
- activitatea de exploatare a mijloacelor tehnice și utilajului pompieresc, a echipamentului și mijloacelor de legătură și comunicare ș. a.

Absolvenții specialității „Inginerie antiincendii și protecție civilă” vor putea lucra, în ordinea stabilită, în cadrul instituțiilor de învățământ și vor fi pregătiți pentru continuarea studiilor prin masterat și doctoratură.

Absolvenții care vor demonstra capacități deosebite, vor avea șanse reale de a fi încadrați în formațiunile speciale militarizate de pompieri-salvatori din cadrul Departamentului Situațiilor Excepționale. Serviciul în formațiunile militarizate de pompieri-salvatori se asimilează cu serviciul militar al ofițerilor din cadrul Forțelor Armate, persoanele încadrate bucurându-se de toate înlesnirile stabilite pentru militari și se pot pensiona după 25 de ani de activitate. Fiecare pompier-salvator este un erou, totdeauna gata de luptă în situațiile excepționale.

Efm Oлару, șeful Catedrei „Securitatea Activității Vitale”, FCGC

Arhitectură spaniolă la Chișinău

În vară, Facultatea de Urbanism și Arhitectură a UTM, a găzduit Expoziția Internațională a celei de a VIII-a biennale de Arhitectură Spaniolă la Chișinău. O expoziție similară a avut loc anterior și la București, la Institutul „Miguel de Cervantes”.

La deschidere au fost prezente dl **Cesar Antonio Molina**, directorul Institutului „Miguel de Cervantes”, dna **Mariana Șlapac**, vicepreședinte al AȘM, dr. hab., în arhitectură,

Pe 17 iunie 2006, dacă n-ar fi plecat prea devreme dintre noi (6 martie 1998), academicianul Academiei de Științe a Moldovei, primul rector al primei instituții de învățământ tehnic superior – Institutul Politehnic din Chișinău, azi Universitatea Tehnică a Moldovei, ar fi împlinit 80 de ani.

Întru consemnarea acestei date, corpul profesoral-didactic al Universității Tehnice a Moldovei a organizat un moment de amintire la placa comemorativă cu portretul acestei

Sergiu Rădăuțan, in memoriam

mari personalități a neamului nostru, la fațada corpului central universitar.

Și-au împărtășit amintirile luminoase despre academicianul Sergiu Rădăuțan mulți profesori ai UTM, care au avut fericirea să fi fost colegi de lucru sau discipoli ai memorabilului fondator al Universității Tehnice a Moldovei. În continuare, la Muzeul Național de Arheologie și Istorie din Chișinău a avut loc inaugurarea unei expoziții comemorative „Itinerariile unui destin”, consacrată aniversării a 80-a de la nașterea academicianului Sergiu Rădăuțan. Au prezentat omagii savantului Sergiu Rădăuțan distinse personalități științifice, colegi, discipoli din cadrul Academiei de Științe a Moldovei și Universității Tehnice a Moldovei.

Publicăm în continuare câteva date elocvente spicuite din bogata Carte a Vieții a acestui Om.

Sergiu Rădăuțan – 80 de ani de la naștere (17.06.1926 – 06.03.1998)

1955 – absolvent al Universității de Stat din Chișinău.

1959 – doctor în științe fizico-matematice.

1966 – doctor habilitat în științe fizico-matematice.

1970 – membru corespondent al AȘM.

1972 – academician al AȘM.

1974 – vicepreședinte al AȘM.

1991 – membru de onoare al Academiei Române.

1992 – membru de onoare al Academiei de Cosmonautică „K. E. Tjolkovski”.

1992 – membru de onoare al Academiei de Științe Inginerești din Federația Rusă.

Sergiu Rădăuțan

a fondat prima instituție de învățământ tehnic superior – Institutul Politehnic din Chișinău, fiind primul lui rector (1964).

A fost laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova (1983).

A publicat cca 900 de lucrări științifice, inclusiv manuale și monografii.

A obținut cca 130 de brevete de invenții.

A fost conducător de doctorat la peste 60 de teze de doctor și 9 teze de doctor habilitat.

A fost unul din organizatorii Congresului Internațional al Academiei Româno-Americane la Chișinău (1993).

A participat activ la elaborarea programelor de colaborare științifică și tehnică dintre România și Republica Moldova.

Nota redacției: Înrucât ziarul UTM „Mesager Universitar” nu apare în lunile de

vacanță (iulie și august), iar periodicitatea apariției este de o singură dată pe lună, redacția își exprimă scuzele de rigoare pentru distanța ce s-a produs de la data evenimentului până la publicare.

Trei tineri cunoscători și creativi

La Conferința Internațională cu genericul „Tehnologii informaționale – 2006”, care s-a desfășurat câțiva timp în urmă la Chișinău, având și o continuare cu Expoziția Internațională „Cominfo” și formând astfel o „Săptămână a tehnologiilor informaționale”, fapt ce a scos la iveală succesele frumoase ale Moldovei în sfera modernă TIC (Tehnologii Informaționale și Comunicații), o contribuție substanțială și-a adus UTM.

La acea Conferință Internațională au participat, printre alți mulți studenți, masteranzi, doctoranzi de la UTM, și trei tineri absolvenți ai FCIM, acum ingineri la Departamentul de Informatizare al UTM – dnii **Ion Raru, Alexandru Malai și Ion Mihov**. Ei au expus anumite „Sisteme Informaționale”, foarte cerute și folosite în activitatea UTM, rod al cercetărilor lor creative și permanente.

Toți trei tineri ingineri sunt patronați cu înțelepciune și dedare profesională în muncă la Departamentul de Informatizare al UTM, dar și în cercetările tehnico-științifice de dl **Veaceslav Perju**, directorul departamentului amintit, prof. univ.

Publicăm în continuare lucrările celor trei tineri ingineri, expuse la Conferința Internațională „Tehnologii Informaționale – 2006”.

Sistemul Informațional „Decanat”

Ion Raru, Veaceslav Perju, UTM

Este descris Sistemul Informațional (SI) „Decanat”, destinat automatizării procesului de lucru în decanate. SI „Decanat” reprezintă o structură centralizată care include un set de posturi de lucru automatizate (PLA) în baza calculatoarelor personale, conectate prin rețeaua de transfer date cu serverul bazelor de date. Sistemul permite formarea și editarea bazei de date a studenților, profesorilor, planurilor de studii, efectuarea căutărilor după diferite criterii, generarea fișelor de examinare, a certificatelor academice, fișelor de studii, suplimentelor la diplome, rapoartelor privind rezultatele sesiunilor, contingentul de studenți, listelor grupelor academice, listelor restanțierilor etc.

Sistemul conține patru module de bază: „Studenți”, „Planul de învățământ”, „Raporturi” și „Liste”. Modulul „Studenți” permite efectuarea căutărilor, transferării, exmatriculării, restabilirii, pregătirii academice a studenților și generarea listei studenților-bursieri. Modulul „planul de învățământ” permite introducerea, editarea și vizualizarea planurilor de studii, introducerea reușitei studenților, formarea bazei de date privind diplomele eliberate. Modulul „Raporturi” oferă

posibilitatea generării certificatelor de studenți, certificatelor de scutire fiscală, certificatelor academice, fișelor de studii, anexelor la diplomele de licență, suplimentelor la diplomele de licență conform standardului european. De asemenea, pot fi generate rapoartele privind sesiunile de examinare, contingentul de studenți. Modulul „Liste” permite introducerea, editarea și vizualizarea datelor despre profesori și discipline.

Sistemul „Decanat” prevede diferențierea utilizatorilor în următoarele categorii: cu drepturi depline de editare și vizualizare; cu drepturi reduse de editare și vizualizare și drepturi de vizualizare.

Sistemul este elaborat în limbajul de programare Borland Delphi 6.0. În calitate de SGBD se utilizează SyBase 7.0.

PP este implementat la Universitatea Tehnică a Moldovei, ceea ce a permis de a automatiza procesul de lucru în cadrul decanatelor, de a obține în mod operativ

diferite informații și de a ridica nivelul calității de management educațional.

Biografia autorului:

Raru Ion, născut la 1 iunie 1980 în Republica Moldova, Cahul, s. Andrușul de Jos. A absolvit în anul 2003 Universitatea Tehnică a Moldovei, specialitatea „Tehnologii Informaționale”. Din 2003 activează la Universitatea Tehnică a Moldovei în cadrul Departamentului de Informatizare.

Sistemul informațional de instruire la distanță „SID-UTM”

Malai Alexandru, Perju Veaceslav, UTM

Este prezentat sistemul informațional de instruire la distanță „SID-UTM”. Sunt descrise: necesitatea unui sistem de instruire la distanță, avantajele instruirii la distanță, funcțiile de bază, arhitectura sistemului. Sistemul elaborat asigură administrarea procesului de studiu, personalizarea și delimitarea drepturilor de acces la resurse, monitorizarea utilizatorilor, gestionarea și integrarea modulelor de instruire la distanță, comunicarea între utilizatori. Produsul program „SID-UTM” conține următoarele

module: modulul administratorului (realizează funcția de înregistrare a utilizatorilor, administrarea bazei de date, administrarea paginii de informare), modulul profesorului (realizează funcția de amplasare și administrare a materialelor didactice, verificare și vizualizare a sarcinilor îndeplinite de studenți), modulul studentului (realizează funcția de studiere a cursurilor electronice, vizualizarea programului de studiu, vizualizarea orarului sesiunilor și consultațiilor, modulul comunicării (asigură comunicarea între utilizatorii sistemului), modulul colaboratorului (asigură plasarea în sistem a planurilor de studii, orarului sesiunilor, orarului consultațiilor). Accesarea sistemului se va efectua utilizând rețeaua globală Internet prin intermediul unui browser. Produsul soft este alcătuit dintr-un server web (Apache Tomcat) pe care se va plasa însuși sistemul și

serverul bazei de date (MySQL). Tehnologia utilizată la elaborarea produsului program este J2EE (JSP, Servlete, JavaBeans) care oferă o serie de avantaje: flexibilitate, viteză, posibilitatea rulării pe mai multe platforme.

Biografia autorului:

Malai Alexandru, născut la 11 aprilie 1983 în Republica Moldova, orașul Chișinău. A absolvit în anul 2005 Universitatea Tehnică a Moldovei, Specialitatea Tehnologiilor Informaționale. Din 2005 până în prezent activează la Universitatea Tehnică a Moldovei în cadrul Departamentului de Informatizare.

Sistemul Informațional științific „SIȘ-UTM”

Mihov Ion, Perju Veaceslav, UTM

Raportul conține descrierea Sistemului Informațional Științific universitar, referindu-se în special la posibilitățile sistemului, cauza dezvoltării unui astfel de sistem la UTM, eventualitatea aplicării lui în cadrul altor universități. Sistemul este un magazin electronic on-line, ale cărui produse sunt materialele, articolele științifice din cadrul UTM. Sistemul „SIȘ-UTM” este un sistem multi-user, multi-plattformă, care gestionează drepturile de acces pentru fiecare utilizator, rularea acestuia fiind posibilă pe mai multe sisteme de operare (Linux, Windows 2000, XPNT,98). Sistemul este compus din următoarele module: modulul administratorului (execută toate sarcinile necesare pentru funcționarea fiabilă a sistemului; adaugă, modifică, șterge utilizatorii din sistem, întreține baza de date), modulul client (prin intermediul acestui modul utilizatorul poate naviga prin cataloage, selecta materialele dorite, efectua comanda produsului selectat), motorul de căutare (efectuează căutarea prin cataloage, materiale după diferite criterii), modulul colaboratorului (prin intermediul acestui modul colaboratorul poate plasa, modifica și șterge materialele din sistem). Achiziționarea va fi efectuată în câteva moduri: prin transfer, cartelă bancară și directă.

Sistemul poate fi accesat prin rețeaua globală Internet, utilizând un web browser. La crearea sistemului s-au folosit sisteme open source tip SGBD-ul MySQL (MySQL Administrator, MySQL Query Browser), serverul web Tomcat și IDE NetBeans.

Biografi autorului:

Mihov Ion, născut la 18 aprilie 1983 în Republica Moldova, Cahul, s. Burlacu. În anul 2005 a absolvit Universitatea Tehnică a Moldovei, specialitatea Tehnologiilor Informaționale. Din 2005 activează la UTM în cadrul Departamentului de Informatizare.

Studenți exemplari

Efortul studiilor

Vera Vutcariov este deja absolventă a FUA, specialitatea „Alimentări cu Căldură și Gaze, Ventilare” (ACGV).

S-a aflat în permanență în vizorul profesorilor, înscriindu-se în lista celor mai buni. Studiile, eforturile, munca zilnică, nu au fost o povară pentru ea. Ba din contra – o plăcere sufletească și, în primul rând, o obligație de student. I-au plăcut toate dis-

ciplinele de studii, precum și profesorii. Cu acest prilej exprimă tuturor prin intermediul ziarului „Mesager Universitar” sincere mulțumiri pentru succesele sale, pentru cunoștințele pe care le-a acumulat.

Latura care pasionat-o pe **Vera Vutcariov** în mod deosebit a fost cercetarea și studiile științifice în domeniul ventilării. Fiind inspirată de lecțiile de „Ventilare” și „Condiționarea aerului” din anul IV ale dnei **Vera Guțul**, lec-

tor superior, studenta a efectuat cercetări intense în direcția dată. A participat activ la conferințele tehnico-științifice ale facultății, iar cele două referate „Studiul diferitor forme de fante ale conductelor de aer” și „Compararea diferitor variante de sisteme de ventilare în blocurile locative cu multe etaje”, sunt publicate în culegerea de lucrări științifice ale facultății.

Teza de licență a susținut-o la compartimentul gazificare. Problemele de alimentare cu căldură

și gaze sunt mereu actuale pentru republica noastră și tocmai de aceea nu au lăsat-o indiferentă nici pe viitorul inginer Vera Vutcariov.

Vera Vutcariov își continuă studiile la masterat, apoi le va continua și la doctorat, astfel încât să poată pași în câmpul muncii însoțită de un voluminos bagaj de cunoștințe. Munca perseverentă aduce succese. Rezultatele încununat de succes ale studentei Vutcariov pot servi drept exemplu educațional pentru toți studenții de la noi.

Cea de-a 42-a întâlnire cu studenții nou-veniți la UTM

de studiu și de trai pentru a se forma ca viitori ingineri moderni – cadre care vor putea ridica virtuțile economiei naționale la nivelul cerințelor timpului de azi.

Președintele Comisiei parlamentare pentru cultură, știință, învățământ, tineret și mass-media, dl **Victor Stepaniuc**, dr., a felicitat tineretul din sală pentru alegerea unei universități cu renume pe plan național și internațional. D-sa a adăugat că UTM va fi susținută și în continuare cu toate pârghiile statului, această universitate fiind una de bază în pregătirea cadrelor pentru sectorul producției materiale a societății, iar, pe de altă parte, ea demonstrând o calitate de nivel european, acum și conform cerințelor Procesului Bologna, în pregătirea inginerilor pe o gamă largă de profiluri. În acest context se înscrie și cifra mare de plan de peste 6000 de locuri atribuite de stat pentru admitere la UTM în anul universitar 2006-2007.

Ministrul educației și tineretului, dl **Victor Țurcun**, dr., a subliniat importanța excepțională ce o are Universitatea Tehnică pentru dezvoltarea economică a statului nostru și meritul înalt al UTM de a se achita de această sarcină. Prin urmare, studenții nou-veniți la UTM au făcut o alegere bine gândită.

Dl **Leonid Cerescu**, președinte al patronatului din RM, director general al SA „Monolit”, fost absolvent al UTM, a confirmat calitatea înaltă pe care a asigurat-o neabătut UTM în pregătirea tinerilor specialiști, acest lucru observându-se și în explozia de construcții care se manifestă chiar în zilele noastre și în care activează chiar vorbitorul.

Dl **Anatol Casian**, șeful Catedrei „Mecanica teoretică”, prof. univ., dr. hab., a adăugat la științele ingineresti, pe care vor trebui să le însușească temeinic studenții, și cunoașterea limbilor moderne, acest fapt este cerut astăzi de mobilitatea specialiștilor, de cunoașterea progresului general în lume. Inșuși dl Casian ca profesor predă materia în 4 limbi: română, rusă, engleză, franceză. Un exemplu concret și elocvent pentru studenți.

Au rostit cuvinte de felicitare și îndemnare la muncă rodnică dna **Ludmila Ungureanu**, șefa Catedrei de limbi străine, conf., dr.; dl **Sergiu Andronic**, decanul FRT, conf., dr.; noua studentă de la FUA, dra **Ana Bordeanu**; noul student de la FCIM, dl **Alexei Melnic** ș.a.

În continuare rectorul UTM, prorectorii, decanii, împreună cu persoanele oficiale au efectuat o vizită de cunoaștere la campusul UTM „Râșcani”, unde s-au finalizat mai multe lucrări importante de construcție și amenajare în căminele studențești, la obiectele menite sportului, agrementului.

A fost vizitat căminul nou de 11 etaje din str. Studenților, care este amenajat într-un stil modern, cu un grad sporit de comodități. Camere a câte 2-4 locuri, mobilier excelent, bucătării foarte bine echipate, mașini-automat pentru spălat, dușuri, săli de lectură și cu computere, computere în camere, conectate la internet etc.

În cămin este afectat un etaj și pentru Centrul de perfecționare a cadrelor, aflat în cadrul UTM. Un alt etaj-hotel, unde vor fi cazați oaspeții veniți la UTM cu diferite ocazii. Peste tot și aici confort sporit, modern.

Dl Ion Bostan, amfitrionul, a mai explicat vizitatorilor că în campusul „Râșcani”, cu multe cămine studențești, se formează o sală cu 40 de computere cu Internet, care va funcționa 24 de ore din 24. Așa ceva se practică și în campusurile universitare din Occident și e un lucru bun.

La grupul de vizitatori s-a alăturat și dl **Valerian Cristea**, viceprim-ministru al RM, care, împreună cu parlamentarul dl Victor Stepaniuc, a apreciat acest cămin studențesc modern și a propus să vină aici și rectorii altor universități pentru... seminar.

S-a vizitat în continuare sala de sport poli-valentă nou-construită. Aici va fi practicat voleiul, baschetul, există o sală de forță, vestiare,

dușuri. Există aici și saune cu bazine, aer condiționat, tribune pentru spectatori – tot ce trebuie pentru un edificiu de sport modern.

Au fost vizitate de asemenea și cele două stadioane de fotbal – unul cu iarbă artificială. Acestea vor găzdui și întreceri internaționale.

Ultimul obiect vizitat a fost parcul nou aflat acum în construcție. E un parc pentru agrement, dar și un parc-muzeu în natură, care va sugera evoluția civilizației umane, iar pe de altă parte, și dezvoltarea tehnicii în Moldova. Oficialii de la Guvern și Parlament au notat cu plus tot ce se construiește și cum se construiește la UTM, considerând că și alte universități ar putea lua ca exemplu aceste activități.

Colectia documente în Biblioteca UTM

Dezvoltarea colecțiilor este unul din cele mai importante sectoare de activitate dintr-o bibliotecă. De acest serviciu depinde valoarea colecțiilor bibliotecii. Dezvoltarea colecțiilor este un proces prin care te asigură că cerințele de informare ale utilizatorilor, sunt satisfăcute calitativ. Completarea colecțiilor în bibliotecă trece prin transformări masive datorită noii tehnologii informaționale și a accesului electronic.

În anul 2005 în colecția bibliotecii UTM au intrat în total: **22318 ex./1932 titluri** documente. O îmbogățire semnificativă a fondului, față de numărul de achiziții efectuate anul trecut. În procesul de achiziție s-a urmărit asigurarea echilibrată a tuturor domeniilor de interes, accentul fiind plasat pe disciplinele noi. Trebuie remarcată completarea mai eficientă a colecțiilor în anul 2005 pentru FIEB, FIU, FCIM.

Structura documentelor nou achiziționate:

Repartizarea documentelor după categorii:

– Cărți – 6217 ex./1433 titluri/1279 titluri noi
– Reviste – 1298 ex./127 titluri
– Ziare – 62 set./25 titluri
– Ediții speciale, standarde – 180 ex./175 titluri
– Autoreferate disertații – 31 ex./31 titluri
– Publicații UTM – 14530 ex./141 titluri.

Donațiile sunt o sursă importantă de completare a colecției bibliotecii.

Pe parcursul anului 2005 am primit donații:

– Cărți 769 ex./160 titluri în sumă de 8958 lei 59 bani,
– Buletine, standarde, broșuri 199 ex./174 titluri
Total: 968 ex./334 titluri

Donațiile de carte din Republica Moldova au fost oferite de către:

– Biroul de Informare al Consiliului Europei în Moldova.
– Agenția Universitară Francofonă.
– Națiunile Unite pentru Dezvoltare din Moldova.
– Union Fenosa.
– Curtea de Conturi.
– Asociația „Limba Română”.
– Biblioteca Națională din Moldova.
– Biblioteca Științifică a Universității „A. Russo” din Bălți.
– Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

– Donații de la cadre didactice universitare, alte biblioteci, oameni de știință, cultură ș.a.

Donațiile de carte din România au fost oferite de către:

– Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu.
– Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați.
– Universitatea Tehnică de Construcții din București.

– Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.
– Universitatea „Gheorghe Asachi” din Iași.
– Institutul de Chimie din Timișoara ș. a.

Pentru abonare în anul 2005 s-au alocat

– total: 104102 lei 15 bani
– abonare pentru anul 2005 la ediții periodice de la „Vector V.N.” SRL – 93634 lei 15 bani

– abonare la baza de date EBSCO – 9998 lei
– abonare la „Bibliografia Națională a Moldovei” – 470 lei

În anul 2005 am primit în donație ediții periodice abonate de către:

– ASEM, revista „Economica”
– AGEPI, „Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală”, „Intellectus”
– Banca Națională a Moldovei, „Buletin trimestrial”

– UTM, „Mesager Universitar”, „Meridian Ingeresc”

– ONU, revista „ONU în Moldova”

– Alianța Universitară Francofonă, revista „La Recherche”, „Le francais dans le monde”, „Science et Vie”, „The Japan Journal”

– Din România, revista „Agricultura României”, Revista de turnătorie

– Alte ediții

Fond total: 1 154 514 ex./50535 titluri, din care:

– cărți – 725 239 ex./33 276 titluri
– reviste – 110003 ex. volume/1198 titluri
– ziare – 458 seturi
– ediții speciale de documente – 94903 ex.
– autoreferate, disertații – 2284 ex.
– broșuri, cicluri de prelegeri, publicații UTM – 221627 ex.

După conținut publicațiile reprezentative:

Literatură științifică: total – 299311 ex. documente (periodice – 110 457 ex.)

Literatură didactică – 831169 ex. documente

Literatură artistică – 24 034 ex.

După criteriul lingvistic colecțiile reprezentative:

Literatură în limba română: total – 340664 ex. (periodice 12 839 ex.)

Literatură în limba rusă: total – 782889 ex. (periodice 92 396 ex.)

Literatură în limbi străine: total – 30 961 ex. (periodice 5158 ex.)

Serviciul „Completarea și Evidența Colecțiilor și-a propus pentru anul 2006 următoarele obiective și sarcini primordiale:

1. Identificarea și achiziționarea surselor documentare, bazelor de date și informațiilor pertinente în scopul susținerii activității de cercetare și programelor didactice.

2. Elaborarea unei politici de dezvoltare a colecțiilor în scopul asigurării tuturor categoriilor de beneficiari cu materiale pe diverse suporturi pentru instruire, cercetare, informare.

3. Analiza calității completării colecției de documente în lumina obiectivelor instituției.

4. Corelarea activității de completare a colecției bibliotecii cu programele de studiu ale facultăților și catedrelor Universității.

5. Reevaluarea activității de schimb intern și internațional de publicații în vederea optimizării acestora.

Olga Cernev,

șef Serviciu Completarea și Evidența Colecțiilor, Biblioteca UTM

CNTEI – 2006

Abrevierea CNTEI s-a format în cazul dat din literele inițiale ale Conferinței Naționale de Telecomunicații, Electronică și Informatică, ce s-a desfășurat cu mult succes la finele anului universitar trecut. A fost organizată la Facultatea de Radioelectronică și Telecomunicații, iar dl **Sergiu Andronic**, decanul facultății, conf., dr., subliniind cuvântul „Națională”, a lăsat să se înțeleagă că acesta ar fi „primul pas” spre cel de-al doilea – Conferința internațională.

Conferința a fost susținută de AȘM, Ministerul Educației și Tineretului, Ministerul Dezvoltării Informaționale și SA „Moldtelecom”. Sponsorii au fost: SA „Moldtelecom”, Concernul „Infobusiness Center” și „MCS Computer Center”.

Conferința a abordat aspecte privind noile realizări în telecomunicații, calculatoare și informatică, sistemele electronice, optoelectronice și informaționale, în management și marketing-telecomunicații, tehnologiile noi de instruire a cadrelor ingineresti. S-au depus eforturi serioase desigur pentru a edita în prealabil și solida „Culegere de articole” de 372 de pagini a4 – texte în limbile română, engleză, rusă.

Fiind foarte cuprinzătoare ca număr de participanți la expunerea cercetărilor, Conferința dată nu putea să se desfășoare rodnic decât doar fiind organizată pe secții. Așadar, au funcționat 5 secții, în cadrul cărora au putut să-și expună ideile-cercetările foarte mulți autori. Încurajator este faptul că printre autorii-cercetători s-au aflat și mulți studenți, masteranzi, doctoranzi.

Este de remarcat faptul că una din secțiile CNTEI s-a preocupat de „Tehnologii noi de instruire a cadrelor ingineresti. Aici s-a impus cu multe idei didactico-metodice referatul cercetătorilor **Vera Morozov** și **Nicolae Bejan** de la UTM „Învățământul tehnic de elită – imperativ al zilei de azi”. Același lucru se poate spune și despre comunicarea „pregătirea cadrelor de calificare înaltă în cadrul Catedrei de Informatică și Tehnică de Calcul de la AȘM” a cercetătorilor **V. Frunză**, **R. Puia**, **Gr. Secrieru**, **V. Sibirschi** de la Academia de Științe a Moldovei.

Vom sublinia în mod special participarea la Conferință – la plenară și în secții – a unui impunător număr de studenți de la FRT, FCIM și alte facultăți, fapt ce demonstrează interesul crescând al noilor rânduri de tineri studioși pentru aceste fenomene tehnice de avangardă în economia națională, precum sunt telecomunicațiile, electronica, informatica.

Gestul frumos al șefului de catedră

Există în folclorul nostru cuvinte care se potrivesc la ceea ce vreau să vă informez:

„Cine știe a lucra, cela știe a juca...”

Dar... joacă membrii catedrei „Tehnologii informaționale” de la FCIM. Șeful catedrei, dl **Victor Beșliu**, conf., dr., de cum sosi vacanța, care de fapt e „vacanță” și pentru profesori, zise: „Domnilor, vă invit pe toți la... odihnă la Vadul lui Vodă!”. S-a acceptat. Dl **Dorian Saranciu**, fotograf al gazetei noastre, este și membru al catedrei. Așa că a surprins bine... jocul.

E frumos, într-adevăr, gestul unui șef, care știe să ceară muncă rodnică în timpul anului, dar mai știe să „relaxeze” colectivul didactic. Pentru că după o odihnă reconfortantă sub diferite aspecte – fizic, moral, intelectual, din vacanța trecută iată că vine acum munca cea rodnică la... tehnologiile informaționale.

...Suntem, dispuși să scriem și despre alte catedre asemenea fapte contribuitoare muncii rodnice.

Sport: alergări

În mod tradițional, Catedra „Educație Fizică” a UTM organizează în sezonul cald întreceri sportive la atletism. Studenții de la cele 10 facultăți s-au întrecut la probele de alergări: 100 m (băieți/fete), 200 m (băieți/fete), 400 m (băieți/fete), 800 m (fete) și 1500 m (băieți).

Conducătoarea echipelor de fete, dna **Svetlana Auxentieva**, lect. super., ne-a comunicat că întrecerile au demonstrat că studenții noștri, au o condiție fizică bună. Iată locurile de frunte ale echipelor învingătoare: **echipa băieți**: locul I – FCGC; locul II – FCIM; locul III – FIMM. **Echipe fete**: locul I – FIEB; locul II – FTMIA; locul III – FIU și **echipa comună (băieți/fete)**: locul I – FCGC; locul II – FIEB; locul III – FTMIA.

Editor – UTM. Materiale puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa: mesager@adm.utm.md

Pregătirea materialelor: Marina Romanciu, Dorian Saranciu.

Design: Viorica Ostaș-Tofan.

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998.

Tiparul: Editura „Universul” Comanda: Tiraj: 1200